
ΝΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η Τεχνολογία δημιουργεί την ανάγκη για νέους κανόνες

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ έχει τον τρόπο να προηγείται του νόμου και της ηθικής. Αυτό συνέβη με τρόπο δραματικό το 1945 με την ατομική βόμβα, και συμβαίνει και τώρα με τις τεχνικές που έχουν σαν στόχο να υπερνικήσουν τη στείρωση και να δημιουργήσουν ζωή.

Οι περισσότεροι από μάς χάρηκαν με την οικογένεια Μπράουν στην Αγγλία, όταν γεννήθηκε η Λουίζα, το πρώτο παιδί του σωλήνα. Και μας προξένησαν κατάπληξη και άλλες πρωτιές – πολύ πρόσφατα οι γεννήσεις υγιών μωρών που είχαν καταψυχθεί ως έμβρυα και περίμεναν την κατάλληλη στιγμή, για να γίνει η εμφύτευσή τους στη μέλλουσα μητέρα.

Υπάρχουν δύο τέτοια κατεψυγμένα έμβρυα στην Αυστραλία που προκάλεσαν θύελλα νομικών και ηθικών ερωτημάτων. Τα έμβρυα προορίζονταν να εμφυτευτούν στη μήτρα της Έλσα Ρίος, σύζυγο του Μάριο Ρίος. Μια προηγούμενη προσπάθεια εμφύτευσης εμβρύου είχε αποτύχει και οι Ρίος ήθελαν να δοκιμάσουν μία ακόμα φορά να γίνουν γονείς. Αλλά πριν προσπαθήσουν δεύτερη φορά, οι Ρίος σκοτώθηκαν σε αεροπορικό δυστύχημα.

Τι θα έπρεπε να κάνει το αυστραλιανό νοσοκομείο με τα κατεψυγμένα έμβρυα; Μπορούσαν να τα εμφυτεύσουν σε κάποια άλλη; Υπήρχαν αρκετές εθελόντριες. Είχαν τα έμβρυα κληρονομικά δικαιώματα στη μεγάλη περιουσία των Ρίος; Ή έπρεπε να καταστραφούν; Οι Ρίος, όπως είναι ευνόητο, δεν είχαν κάνει καμιά πρόβλεψη για το μέλλον των εμβρύων.

Οι Αυστραλοί συγκρότησαν μια επιτροπή για να μελετήσει το θέμα. Την περασμένη εβδομάδα η επιτροπή δημοσίευσε το πόρισμά της. Τα μέλη της έκριναν ότι τα έμβρυα έπρεπε να αποψυχθούν, διότι η δωρεά των εμβρύων σε κάποιους άλλους θα απαιτούσε τη συγκατάθεση των «δοτών» και τέτοια

συγκατάθεση δεν είχε δοθεί. Τα μέλη της επιτροπής αποφάσισαν ακόμη ότι τα έμβρυα στην τωρινή τους κατάσταση δεν είχαν ζωή ή δικαιώματα και επομένως μπορούσαν να καταστραφούν.

Τα μέλη της επιτροπής είχαν συνειδητοποιήσει ότι βάδιζαν σε ολισθηρό νομικό και ηθικό έδαφος. Κατά συνέπεια, απαίτησαν τριών μηνών προθεσμία για την αντίδραση του κοινού στην πρότασή τους. Αν ακολουθούσε μεγάλη κατακραυγή στην πρόταση για την καταστροφή των εμβρύων, η επιτροπή θα αναθεωρούσε την πρότασή της.

Τώρα τα ζευγάρια, τα οποία εγγράφονται στο νοσοκομείο του Σίδνεϊ Κούν Βικτόρια για προγράμματα τεχνητής γονιμοποίησης πρέπει να διευκρινίζουν τι θα ήθελαν να γίνει με τα έμβρυα στην περίπτωση που κάτι τους συμβεί.

Αυτό εξασφαλίζει ότι δεν θα ξανασυμβεί κάτι παρόμοιο με αυτό που συνέβη στην περίπτωση των Ρίος. Αλλά τι θα γίνει με άλλα πολύπλοκα προβλήματα; Πρόσφατα στη Γαλλία μια γυναίκα έπρεπε να πάει στο δικαστήριο, για να της επιτραπεί να γεννήσει ένα παιδί από το κατεψυγμένο σπέρμα του συζύγου της που είχε πεθάνει. Πώς θα ήταν δυνατόν να αντιμετωπιστεί ένα τέτοιο αίτημα; Τι θα πρέπει να γίνει, αν μια δανεική μητέρα σπάσει το συμβόλαιό της και αρνηθεί να δώσει το παιδί που υποσχέθηκε να γεννήσει για κάποια άλλη γυναίκα;

Μέχρι σήμερα, η κοινωνία μας απέτυχε να θεσπίσει εφαρμόσιμους νόμους, για να περιορίσει την καταστροφική δύναμη της ατομικής ενέργειας. Θερίζουμε τη συγκομιδή αυτής της αποτυχίας. Οι δυνατότητες να γίνει κατάχρηση της επιστήμης με σκοπό την επίσπευση ή την καθυστέρηση της τεκνοποίησης είναι πολλαπλές. Πρέπει να τεθούν ηθικά και νομικά όρια, πριν να είναι πολύ αργά.

Πηγή: International Adult Literacy Survey (IALS)

Να χρησιμοποιήσετε το άρθρο με τίτλο «Η Τεχνολογία δημιουργεί την ανάγκη για νέους κανόνες», για να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: ΝΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Να υπογραμμίσετε την πρόταση που εξηγεί τι έκαναν οι Αυστραλοί, για να αποφασίσουν τι θα απογίνουν τα κατεψυγμένα έμβρυα του ζευγαριού που σκοτώθηκε σε αεροπορικό δυστύχημα.

Ερώτηση 2: ΝΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Να αναφέρετε δύο παραδείγματα από το κύριο άρθρο που δείχνουν πώς οι νέες τεχνολογίες, όπως αυτές που χρησιμοποιούνται για την εμφύτευση κατεψυγμένων εμβρύων, δημιουργούν την ανάγκη να τεθούν νέοι κανόνες.

.....
.....

Σημείωση 1. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ.89-90), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)
Σημείωση 2. Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2000 (κυρίως έρευνα).

ΝΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

Υπογραμμίζει ή κυκλώνει τη φράση (ή ένα μέρος της φράσης) που περιέχει τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα:

- (1) «συγκρότησαν επιτροπή»
  - (2) «τριών μηνών προθεσμία για την αντίδραση του κοινού στην πρότασή τους...»
- [Υπογραμμίζει] ...Οι Αυστραλοί συγκρότησαν επιτροπή για να μελετήσει το θέμα...
  - [Υπογραμμίζει] ...Οι Αυστραλοί συγκρότησαν μια επιτροπή για να μελετήσει το θέμα... και ...απαίτησαν τριών μηνών προθεσμία για την αντίδραση του κοινού στην πρότασή τους...
  - [Υπογραμμίζει] ...Οι Αυστραλοί συγκρότησαν μια επιτροπή για να μελετήσει το θέμα. ...και ...Στη Γαλλία μια γυναίκα έπρεπε να πάει στο δικαστήριο, για να της επιτραπεί να γεννήσει ένα παιδί από το κατεψυγμένο σπέρμα του συζύγου της που είχε πεθάνει... [Ένα από τα αποσπάσματα υπογραμμίστηκε σωστά· η άλλη υπογραμμισμένη φράση συνδέεται με την απάντηση που έδωσε ο μαθητής για την επόμενη ερώτηση. Συνεπώς πρέπει να γίνει δεκτή η απάντηση.]

Μη αποδεκτή απάντηση

Οποιαδήποτε άλλη απάντηση

- Τα μέλη της έκριναν ότι τα έμβρυα έπρεπε να αποψυχθούν, διότι η δωρεά των εμβρύων σε κάποιους άλλους θα απαιτούσε τη συγκατάθεση των “δοτών” και τέτοια συγκατάθεση δεν είχε δοθεί... [Ο μαθητής έχει υπογραμμίσει λάθος απόσπασμα.]

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα:

- (1) Όταν οι Ρίος πέθαναν ξέσπασε διαμάχη για το τι έπρεπε να γίνει με τα έμβρυα. Δε γίνονται αποδεκτά τα ερωτήματα που τίθενται στην παράγραφο 4 (π.χ., «Τι έπρεπε να κάνει το αυστραλιανό νοσοκομείο με τα κατεψυγμένα έμβρυα;», «Είχαν τα έμβρυα κληρονομικά δικαιώματα στη μεγάλη περιουσία των Ρίος;») εκτός αν ο μαθητής συνδέει καθαρά αυτά τα ερωτήματα με τον θάνατο των δοτών των εμβρύων (Ρίος).
- (2) Μια γυναίκα στη Γαλλία έπρεπε να πάει στο δικαστήριο για να της επιτραπεί να χρησιμοποιήσει το σπέρμα του πεθαμένου συζύγου της.
- (3) Τι μέτρα πρέπει να ληφθούν εάν μια δανεική μητέρα αρνείται να δώσει το παιδί που γέννησε;

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει ένα από τα τρία παραπάνω παραδείγματα: [(1), (2) ή (3)].

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

- Κατέψυξαν το σπέρμα και θα το διατηρήσουν κατεψυγμένο έως ότου χρησιμοποιηθεί. [Εκτός θέματος]
- Τα έμβρυα μπορεί να θεωρηθεί ότι ανήκουν στη νόμιμη κληρονομιά κάποιου;
- Μπορούν να εμφυτευθούν σε κάποιον άλλο; [Είναι δύσκολο να διακρίνει κανείς σε ποιο μέρος του άρθρου αναφέρονται αυτές οι ερωτήσεις. Εάν και οι δύο αφορούν την περίπτωση των Ρίος, η απάντηση δεν δίνει δύο παραδείγματα, όπως έχει ζητηθεί. Εάν το δεύτερο ερώτημα αναφέρεται στην περίπτωση της Γαλλίας, πρόκειται για λανθασμένη ερμηνεία, αφού η σύζυγος δεν είναι «κάποιος άλλος».]